

Akt nr:

R-E1a-0034

AU\$R-E1a-0034

Kontrakt.

Sedan Kongl. Majt den 14 November 1890 i och för af-
dikning af frostförande mossmark, hörande till hemma-
nen Högerås och Kungsmärket i Klefsa socken af Ska-
raborgs län enligt af Landbruksingenjören L. Rosen uppf-
rättad, af Kongl. Majt fastställd plan med dertill hörande
kostnadsförslag, i näder beviljat ett anslag utan åker-
sättningskyldighet af Ett Tusen (1000) Kronor, att utgå
af 1890 års frostfond, så, och i enlighet med Riksdagens
för dylikt statsbidrags åtnjutande gifna, af Kongl. Majt
gillade föreskrifter, hafva undertecknade, egare af mar-
ken, i och för detta företag med Kongl. Låg- och Lät-
tenbyggnadsstyrelsen, i Kongl. Majt och Kronans väg-
nar, afslutat följande kontrakt, hvarigenom vi åläga
och förbinda oss.

§1.

Att arbetet, hvarvid vi äro skyldiga att underkasta
oss alla de villkor och kontroller, som af Kongl. Majt
finnas lämpliga och nödiga, skall vara påbörjadt för
utgången af Maj månad år 1891 och fullbordadt in-
om den 1 September 1893 i noggrann öfverensstäm-
melse med den fastställda arbetsplanen, utan att an-
språk på ytterligare bidrag af allmänna medel må
vidare kunna väckas; Skolande vi genom kontant
kittskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestida
hvad utöver statsbidraget kan erfordras för företagets
fullbordande samt för samtiden underhålla de ut-
späda arbetena intill dess sådan underhållsskyldig-
het kan varda andra i laga ordning ålagd, eller vi

från underhållsskyldigheten befriats.

§2.

Att i fråga om terminerna för anslaget lyftning i
män af arbetets fortgang ställa oss till efterrättelse hvad
Kongl. Tåg- och Tåtenbyggnadsstyrelsen derom må be-
stämna, äfvensom att i händelse afvikelse, utanden-
till erhållen vederbörlig tillräkelse, skett från den fast-
ställda arbetsplanen, eller arbetet, utan af Kongl. Majt
medgifvet anstånd med detsammans utförande, icke
blifvit fullbordadt inom derför bestämd tid, det må
ankomna på Kongl. Majt att låta inställa all vida-
re utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad
deraf uppburits, att på en gång eller efter hand till
Kongl. Statskontoret inbetalas inom den tid, som be-
stämnes af Kongl. Majt eller Riksdagen; och skola
vi sålunda lyftade och återburna medel jmväl
ulägga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen
till dess återbetalning sker.

§3.

Att för den hvarskman, som af Kongl. Tåg- och Tå-
tenbyggnadsstyrelsen förordnas att i arbetet verkställa
besigtning, uppvisa den gillade planer med der till
hörande plan- och profildröningar jämte de räkenska-
per, hvilka vi skola för öfver företaget, samt det eller
de kontrakt om arbetets öfvertagande på entreprenad
till vissa delar eller i dess helhet, som möjligen af-
slutats.

§4.

Att vid avslutande af detta kontrakt till Kongl. Tåg-
och Tåtenbyggnadsstyrelsen ej mindes aflemnas för
att i dess arkiv förvaras, bestyckt kopia af den gil-
lade planer med der till hörande plan- och profil-

Utskrift

R

1★0034

Tillhöi den enligt Kongl. Majt:nådiga bref af den
14 November 1890 fastställda arbefplanen. Stockholm den
12 Jan. 1891.

J. G. Richard

A. M. Lindgren.

Betänkande och kostnadsförslag

angående afdikning af

frostförande mossmark till

egendomen

Sjögerås

och hemmanet Kungsmärket i

Klefsva socken af Wilske härad och

Skaraborgs län;

upprättade, jemte tillhörande

plan- och profilritningar,

år 1889 af

Ludvig Rosén,

statens landbruksingeniör.

Betänkande.

År 1889 den 12 Oktober instälde sig
undertecknad landbruksingenjör a° e-
gendomen Sjögrens i Klefsa socken
af Ulleke härad och Skaraborgs län,
för att — på begäran af egaren, Herr
Hans Lundberg, och till följd af Skotska
landbruksakademien, förvaltnings-
kommittés förordnande — verkställa
undersökning och i serepter upprätta
plan- och profiltritningar med betän-
kande och kostnadsförelägg rörande
afdikning af frostförändade hvitmoss-
sar till nämde egendom samt hem-
manet Kungsmärket i samma sock-
en; — och får jag nu, gentemot öfver-
lemnande af de uppgjorda ritnin-
garna, i frågan meddela följande
betänkande.

När det är egarens af nämde hvitmossar
afseigt att till afdikningsens befrämjande söka
anslag utan återbetalningsskyldighet af för
sådana ändamål anvisade statsmedel, böra —
enligt gällande instruktion — upplysningar i
följande hänseenden lemnas, nämligen:
att intet liknande företag inom orten veterli-
gen förut erhållit anslag utan återbetalnings-
skyldighet för minskande af frostlämdighe-
ten, hvaremot län ur odlingslånefonden för
bättre mossars afdikning blifvit för på år
tiubaka beviljade så väl till så varande ega-

ren af Sjögerväb, som till egaren af hemmanen
Mårby och Bronäs under det närbelägna säte-
riet Stora Rjurum;

att den frörförande hvitmossen i nordväst be-
gränsas af Rösjön, som fördom låter haft af-
lopp genom mossen till Stora Rjurums egor
och vidare till Horuborgasjön, men numera af-
bördar sitt vatten genom en för lång tid till-
baka grävd kanal åt nordväst till egendomen
Höherg och vidare derifrån till Landan och
än Lidan;

att den frörförande hvitmossens afdikning
enligt tid är oberoende af Rösjöns vatten-
stånd, emär största delen af mossen lutar åt
öster och finner aflopp till Stora Rjurums re-
dan afdikade egor; förande de diken, som skola
i hvitmossen upptagas, ej framdragas ända till
sjön, utan stanna vid den nuvarande vattendel-
aren i mossen, emär det ejis kunde inträffa,
sedan hvitmossen efter afdikningen samman-
sjunkit eller "satt sig", att Rösjöns vatten åter-
tog sitt ursprungliga aflopp åt Stora Rju-
rum och Horuborgasjön, hvilket numera skulle
orsaka flera olägenheter;

att de uti hvitmossen upptagna dikenna finna
aflopp i den kanal, som bör upptagas i grän-
serna dels emellan Sjögerväb' hvit- och odlings-
massar och dels emellan de senare och Stora Rju-
rums egor o. s. v.;

att nämnde kanal måste afbördas vattnet från
ett nederbördsområde af omkr. 937 hektar, enligt
i generalstabens karta öfver trakten verkställd

uträkning, hvarvid den växelrelikvål skett, att områ-
dets gränser i söder tagits obetydligt söder om lands-
vägen vid Stången, ehuru nämnde karta orientigt upp-
tager att ett från Skogshäls i Gökhemns socken kom-
mande vattendrag tillfördes mossstrakten väster om
Sjögråns gård och sålunda den i fråga varande ka-
nalen, hvilken ej heller — såsom kartan antyder — er-
håller aflopp till Rösjön, utan till Stora Björnum och
Höruborgssjön, såsom ofvann är nämnt;

att den vid starkaste flöden framgående vatten-
mängden inom det omtalade nederbördsområdet
kan — med hänsyn till terrängförhållandena m. m.
derstädes — uppskattas till 0,8 liter pr hektar
eller tillsammans 0,750 kub. met. i sekunden; och då
vattendjupet i kanalen vid sådana tillfällen ej bör
stiga högre än 0,9 meter öfver deas blifvande bot-
ten, kan man — på grund af de tillförlitliga for-
mler, som blifvit upptäckta af Ganquillet och Küt-
ter samt Dargy och Bazin — beräkna att bot-
tenbredden i kanalen bör uppgå till 1,2 met. Der
bottenlutningen (såsom i nedre delen) måste iuskrän-
kas till 0,6:1000 och sidolutningen blifver så brant,
som 2:1, men att 1,0 met. är med samma sidolut-
ning tillräcklig der bottenlutningen (såsom i
öfre delen) uppgår till 1,7:1000;

att i Stora Björnum gör fjerns tillräckligt
fau för att möjliggöra hvitmossens afvikning
till minst 1,5 met. djup, hvilket afvikningsdjup
genom mossens sättning dock framdeles torde
blifva iuskränkt till 1,2 met. eller möjligen nå-
got derunder; —

att emellertid intet vattenverk st. dyl. hindrar

en ytterligare fördjupning af afloppet genom
Stora Björums egor, om en sådan framde-
les skulle visa sig behöflig; -

att den i fråga varande kanalen afven kom-
mer att utgöra ett af lufvudaplappen för de
odlingsbara massar under Sjögrens, för
hvitkas afdikning, egaren ämnar söka lån
ur statens odlingslånefond och dörande hvi-
ka upprättats särskilde plan- och profil-
ritningar med bestämda och kostnads-
förslag; uppgående dessa massars areal till
sammanlagt 352 hektar 18 ar, hvaraf 307.70 hekt-
ar blifva tjentliga till åker och 27.90 hekt. till be-
teemark, hvarjente 16.58 hekt. utgöras af
gruskuellar o. d. inom massarne;

att de frastörande hvitmossarne hafva en
areal af tillsammans 96 hektar 0 ar, hvar-
af 77.93 hekt. tillhöra Sjögrens och 18.27 hekt.
hannanet Kungsmärket, på sätt nedan in-
tagne ego- eller arealbeskrifning närmare
upplyser; och består den frastörande moss-
marken inom Kungsmärkets egor (säf-
sedt en här ej inväknad landrenska när-
mast Råjön) utestående af till odling an-
deles otjenlig, djup och oförmutnad hvit-
mossa, gles beväst med ljungstufvar och
martallar, hvarjente största delen af den
till Sjögrens dörande massa, som upp-
tagits i den nu i fråga varande afdik-
ningsplanen (för frostens minskande) är
af enahanda beskaffenhet, så att endast
en smalare och därför för brukning sä-

som åker otjenlig mossmark närmast kupa-
vudaplappet utgöres af flera förmodnad
hvitmossa, i blandning med jordslam och
förmodningsprodukterna af de växter, som
förekomma växande på ytan härstädes,
nämligen starr, kors, fräken, vattenklöf-
ver o. d.; -

att den frostförande, men till odling otjenli-
ga mossmarken ligger i omedelbar närhet
icke allenast af Stora Björums och Sjög-
erås odlade eller odlingsbara mossar (och
minst lika högt som dessa), utan äfven af
hemmanet Kungsmärkets gamla åker
och odlade mossar, hvadan frostlän-
dets minskande genom hvitmossarnes af-
dikande är för kultivering af närme-
fäst af största vikt; varande terrängen,
som är föga kuperad, emellan de frost-
förande hvitmossarne och den gamla å-
kern endast i ringa mån beklädd med skog
(till följd af det ringa afståndet) samt e-
mellan de förra och odlingsmossarne skog
lös;

att emellan egarne af Sjög-
erås och Kungs-
märket träffats skriftlig för-
samling rörande
afdikningen, intagen här nedan, jemte
tillhörande protokoll;

att arbetet för den frostförande ^{moss-}markens
afdikning torde kunna utföras under löp-
pet af två år, nämligen så:

1° året upptages kupa-
vudaplappet litt. A, för
en kostnad af 1880 kronor (se nedan

intagna kostnadsförslag, hvaraf lik-
väl hädertill påföras Sjögerväs odlings-
mansar och här utgå utföras = 940 kr.
samt serjente diket i vågån-
gen emellan Sjögerväs och Kungs-
märket (lit. U.), för en kostnad
af 632.30 kr. + c^a 10% för diverse = 700.-
Tillsammans = 1640 kr.

2^a året verkställas all den öfriga dik-
ningen för en beräknad kost-
nad af = 2,430.-
Summa = 4070 kr.

att sökanden bör vid ansökningshandlin-
garna föga icke allenast de upprättade
plan- och profilritningarna med betän-
kande och kostnadsförslag, utan äfven ve-
derbörande kommunalstämmas yttrande
angående företagets gagn och nytta för
orten, - hvarmot vid i fråga varande fö-
retag inga sådana förhållanden förkom-
ma, som - enligt Kongl. Kungörelsen den 31
Dec. 1879 - göra tillstånd från det allmän-
nas sida behöfligt, samt

att ansöknigen om utslag utan åter-
betalningsskyldighet till företagets be-
främjande skall inlämnas till Länssty-
relsen, men vara ställd till Kongl. Kapt.;
och får undertecknad på det varmaste
förorda sådant utslag af statsmedel till
dessa särdeles nyttiga företag, hvilket der-
förutau sig torde kunna komma till stånd.
At den här intagna "generalkartan" fin-

med den frostförande vitmossen utmärkt
medelst grön och odlingsmarken me-
delst gul färg. —

Ät den i skalan 1:4000 upprättade plan-
kartan betecknas den vitmossen genom
bruna streckor på grå och starrmossen
genom liknande streckor på grön botten;
de blifvande diken, hvilka i marken ut-
stakats, utmärkas på plankartan genom
enkla grofva, blåa linier, utom kufvudaf-
loppet och vågångsdiket, hvilka beteck-
nats genom smalare blåa dubbellinier;
varande diken derjemte försedde med
littera samt de afvägde ibland den dess-
utom med nummersiffror, utvisande af-
vägningspunkterna (de i marken ned-
slagne pålarne) läge och nummer. — De
skogfigurer, som blifva genom dikningen
torrlagde och därför upptagits i ego-
eller arealbeskrifningen, hafva äfven
blifvit på plankartan försedde med num-
mersiffror, hänvisande till nämnde bescrip-
ning; börande här anmärkas att intet
dike blifvit föreslaget att upptagas i
gränken emellan Sjögerväs och Stora Rijn-
väs vitmossar, snär egaren af den se-
nare egendomen ej velat i så pådant ar-
bete deltaga och snär marken här ligger
på ganska långt afstånd från Kungs-
märkets och Sjögerväs äkerfält. —

Längdprofilerna, hvilka i detalj redovisa
för längdmätningens, afvägningens och jord-

borrningens resultat, hafva blifvit upprä-
tade i ländskalan 1:4000 och höjdsalan 1:100.-
Å den utmärkes mör massjord genom
bruna streckar på grön och seg mass-
jord genom liknande streckar på grå
botten samt stembunden sand genom
röda fläckar på gul botten.- Markens
yta betecknas genom den öfversta linien,
vattnytan genom linien närmast öfva
och garula kanalbotten genom linien när-
mast under den blå färg, som betecknar
vatten; blifvande kanal- eller dikebotten
utmärkes genom en grof linie, under
hvilken dels en grå skuggning blifvit
anbringad och dels dess lutning eller
relativa fall på olika sträckor blifvit
genom siffror utsatt, och afvägningar-
nes (så väl för odlingsmassarne, som hvit-
massen) genomburna jämförelseplan
eller horisontal-linie genom den neder-
sta linie, under hvilken afvägnings-
punkternas nummer blifvit utsatte.-

Dikenas blifvande djup, så väl un-
der markens yta som afvägningspålar-
ne stå, som under de å plan- och och pro-
filritningarne medelst ett + utmärkes
fixpunkterna (eller vid afvägningen ut-
satts fasta märken), finnes å längdpro-
filerna utsatt genom siffror, uttryckan-
de hela och hundraodels meter.-

Dikenas form och bredd på särskilde
ställen utvisas genom nädligt antal

tvärprofiler eller sektionsritningar och
räknas derjemte i kostnadsförslaget, uti
hvilket den utsatta "medelbredden" angif-
ver medeltalet emellan botten- och dag-
bredderna på olika sträckor; och bör
dessutom här anmärkas, del att
bottenbredden i alla diken, med
undantag af den ofvan räknade af-
loppskanalen lit. C, kan inkränkas
till 0,6 meter och del att sidolutningen
för alla de nu i fråga varande aflop-
pen med det skäl kan göras så brant
som 2:1 eller 1:0,5, när massjordens se-
ga beskaffenhet gör en större sidolut-
ning alldeles obekvämlig. Under så-
dana förhållanden blifver kanalens
och dikenas bredd i dagen lika med
djupet och bottenbredden tillsammans;
och som detta gäller för alla ställen, torde
— med hänvisning till hvad i öfrigt
blifvit meddeladt — särskilde diknings-
listor ej erfordras.

Skulle egaren af Sjögerväs fram-
deles vilja anlägga någon bro öfver
kanalen emellan egendomens odlings-
och hvitmassar, böra stulandfästena —
som sådana användas — erhålla minst
1,0 meter större afstånd ifrån hvar-
andra, än kanalens bottenbredd på mot-
svarande ställe, på det att de, eluru
tvärbranta, ej må hindra framsläppan-
de under bron af lika stor vattenmängd.

vid afredd vattenhåjd, som kanalen i
öfrigt, hvarjente deras bottnar böra
läggas minst 0,5 meter djupare, än ka-
nalsens annämliga bottenlinje.

För att underlätta dikesnas vidmakthållande, bör den upptagna dikejorden
sj läggas närmare än 1,5 meter från
dikeskanten, hvarjente jordbankarne
böra genomgräpas (föres med öpp-
ningar) på nödigt antal ställen, för ge-
nomsläppande till dikeua af tillström-
mande ytvatten; varande kostnaden
för dessa åtgärder medräknad vid be-
stämmande af betingsprisen i kost-
nadsförslaget.

Beträffande de dikeblittera, som fin-
nas utsatte så väl å plan- och profilrit-
ningarne, som i kostnadsförslaget, må
slutligen anmärkas, att de i ordnings-
följd ansluta sig till littereringen af
afloppsdikeya i afdikningsplanen rö-
rande odlingsmarken.

Skaristad den 31 December 1889
Ludvig Rosen.

Rätt afskrifvet, styrka:

Carl Andersson Ell. Sandén

Arealutvärdering.

Nummer a. kartan	Hummanens namn samt egoslag.	Areal		Summa	
		h. ar	ar	h. ar	ar
1	Sjögerås, vitmosse	17.	22		
2	♂	13.	70		
3	♂	13.	58		
4	♂	18.	23		
5	♂	9.	58		
6	stammose	.	44		
7	♂	2.	38		
8	♂	1.	08		
9	♂	"	96		
10	♂	"	79	27.	93
11	Kungsmärket, vitmosse	4.	74		
12	♂	6.	47		
13	♂	4.	70		
14	♂	2.	36	18.	27
Summa				96.	20
Som ofvan:					
Ludvig Rosén.					

Kostnadsförslag.

Dagsverkspris 2.00 kronor.

Dagsverkspris 2.00 kronor

Litter och nummer.	Sidelutning.	Afloppens storlek.						Återstår att gräva m. m.	Jordart att gräva m. m.	Pris pr kub.-meter; öre.	Kostnad.			
		Längd.	Bottenbredd.	Medel-		Kubikmeter.	kronor.				öre.	kronor.	öre.	
				djup.	bredd.									
														Meter.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
A. Afloppskanalen i gränsen mot odlingsmarken.														
70-68	1:05	290	1.2	1.8	2.1	3.78	826.2	270.0	Mossjord	35	94.50			
68-65	"	310	"	2.0	2.2	4.40	524.0	840.0	I med något tekniska	40	336.-			
65-64	"	100	"	1.8	2.1	3.78	-	378.0	Mossjord	35	132.30			
64-59	"	395	"	1.7	2.0	3.40	-	1343.0	I	35	470.05			
59-56a	"	265	"	1.5	1.9	2.85	-	755.3	I	30	226.39			
56a-52	"	445	1.0	1.6	1.8	2.88	-	1281.6	I	35	448.56			
											=	1708.-		
Tillägges för skitning af redskap, arbets-tillsyn m. m. omkring 10%												172.-		
Summa											=	1880.-		
Hvaraf för den frostförändrade hvitmossen endast upptages hälften, enär resten påföres den odlingsbara marken, alltså													=	940.-
B. Afloppsdikey i gränsen mellan Sjögerväs och Kungsmärkets mossar.														
52-1	1:05	100	0.6	1.8	1.4	2.24	-	224.0	Ligare mossjord	30	67.20			
1-4(1)	"	325	"	1.9	1.6	3.04	-	988.0	I I	35	345.80			
4(1)-8	"	375	"	1.5	1.3	1.95	-	731.0	I I	30	219.30			
											=	632.30		
C.														
2-3	1:05	150	0.6	1.5	1.3	1.95	-	292.5	I I	30	87.75			
D.														
1-4	"	260	"	1.5	1.3	1.95	-	507.0	I I	"	152.10			
E.														
1-5	"	340	"	1.6	1.4	2.24	-	761.6	I I	"	228.48			
Öfverföres											1100.63	940.-		

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
										Oferfordt	1.100.63	940	-	
										<u>α. Ofüge afledningsdikenr</u>				
	1.05	2600	0.6	1.6	1.4	2.24	-	38240	Seg mosyord	30	1747.20			
											=	2847.83		
										Tillägges för slitning af redskap, arbetskitt syn m. m. omkring 10%		282.17	3130	-

Summa Kronor 4070 -

Narrestad den 15 December 1889.

Ludvig Rosen

Enär afloppskanalen i gränsen mot odlingsmarken
i dess helhet ingår i den arbetsplan, som fastställts för
det odlingsföretag vid Sjögården, till hvilket län från od-
lingsfonden beviljats den 14 November, har från för-
stående kostnadsförslag afförts det belopp, 940 kr., som
af förslagsställaren för beordrad kanal påförts först-
afdikningen, och utgör sålunda det för sistnämnda
afdikning fastställda kostnadsförslaget slutsumma.
3130 kronor. - Stockholm den 8 Januari 1891

A. F. O. Cederberg.

Protokoll, fört vid sammanträde
med delegat i de s. k. Nordmos-
sarna i Klefsa saken af Vilske
härad och Skaraborgs län, angä-
ende förläggning af nämda mos-
sar.

Med anledning af utfärdade kallelser och hun-
görelse, hade följande personer kommit till städes
i Jögerås

Torsdagen den 17 Okt. 1889, kl. 3 e. m.,
nämnen:

- För Jögerås: förvaltaren C. Kastingren, enligt för-
kadd fullmakt af egaren;
" Orbytorp: Karl Jonsson;
" Petången: Anders Pettersson och Johan Persson,
den sistnämnde öfver förande lönar för Josef
Persson, enligt fullmakt;
" Kröseryd: Gustaf Johansson, Andreas Anders-
son och Kajsa Götblad, den sistnämnda enka
efter Janne Johansson;
" Ryd: Thure Lundahl och aflidne Fredrik
Lundahls mäg Anders Pettersson i Petången;
" Kungsgäset: Petter Svensson genom sonen Karl
Pettersson, enligt fullmakt samt
" Kungsmärket: Svante Fjöld och Anders Jo-
hansson.

18.

De närvarande jordegarna samt ombuden förkla-
rade enhälligt att de fortfarande vidhölle en emel-
lan dem eller deras förhållare upprättad förening,
här bifogad under litt A; dock att de uppdrag, som
enligt punkterna 8^e o 12^e i föreningen blifvit hemnade

till före egaren af Sjögerås, A. Stenbäck, nu an-
förhåddes af förvaltaren Hastengren, som åtog
sig att fullgöra dem på samma vilkor, hvilka
för Stenbäck varit gällande.

2§.

Egaren af och ombudet för Kungsmärket och
Sjögerås öfverenskommo dessutom att uppdika
rågängen i hvitmossen vid gränsen emellan
nämnde egendomar, på vilkor som derom uppf-
stättad förening bil. B., ombalar, skolande
minst fyrtio meter i närheten af Rosjön dock
lemnas odikade, så att vattnet från sjön ej må
söka sig utlopp i detta rågångsdike.

3§.

Så väl det i 1^a som i 2§ omtalade arbete skall
verkställas i enlighet med en af landbruksinge-
nören L. Rosen uppfattad plan, dock att om
gränskanalens dimensioner till följd häraf skul-
le blifva än föreningen litt. A ombalar - Sjögerås
ensam vidkännes kostnaden för de ökade di-
mensionerna.

4§.

Den i 1§ omtalade gränskanalen skall vara
fullbordad inom utgången af 1890 och det i 2§
omtalade rågångsdiket på tid, som af Kongl. Majt
föreskrifves, - allt vid påföljd att försunnamadt
arbete verkställas genom lega på den försunmliges
bekostnad, till hvad pris som kan betingas.

Sålunda förkommet befygar:

Enligt uppdrag

Audvig Rosen,

statens landbruksingeniör

Uppläst och rätt befunnet, intyga:

För Sjögrens egendom:

C. Hastingen
förvaltare

För Petången:

Anders Pettersson.

Johan Pettersson.

Josef Herman Pettersson.

för Kungsgaflet:

Carl Pettersson.

för Kungsmärket:

Swante Tröjd.

Anders Johansson

för Ölsjötorp:

Carl Jonsson

för Tröseryd:

Lars Gustaf Johansson
m. h. ä. p.

Andreas Andersson. m. h. ä. p.

Kajsa Gottblad m. h. ä. p.

för Ryd:

Ture Lundahl m. h. ä. p.

Anders Pettersson.

Enär egaren af Stora Sjunum med underlydande hemman var förhindrad att närvara vid sammankädet den 17 Okt., men nämde egendom äfven angränsar Sjögrens, hölls sammankäde emellan honom och ombudet för senare egendommen.

Måndagen den 21 Okt. 1889 kl. 5 e. m.,
hvarvid följande öfverenskommelse träffades:

58.

Egaren af Stora Sjunum medgifver att afloppet från Nordmossarne utmed och igenom hans egor må nu och framdeles utan ersättning förstoras efter behof, men besväras icke att deltaga i de kostnader, som blifva med ett sådant arbete förknäade.

68.

Som öfverenskommelse alltså blifvit träffad med alla de jordegare, hvilkas mark angränsar Sjögrens

och ingen tvistefråga föreläge beträffande den till-
sänkta afdikningen af den nämde egendomen
tillhöriga delar af de s. k. Nordmossarne, erfordras
icke syn enligt lagen om dikning m. m. den 20
Juni 1879 för frågans utredning.

Sälunda förkommitté, bebyggas:

Enligt uppdrag
Ludvig Rosen.

Uppläst och rätt befunnet, intyga:

P. Jönsson

Egare till Stora Bjurum.

C. Wastengren

för Egendomen Sjögäras.

Bil. A.

Förening.

Emellan underkennade delegare i Nordmossar-
ne är följande öfverenskommitelse träffad för de-
ras fullständiga afdikning för odling.

- 1°. För erhållande af fullständigt affatt genom
Bjurums egor utbetalas till egaren deraf 450 kro-
nor enligt med honom träffad öfverenskommit-
se. Denna ersättning utlägges af samtliga dele-
gare i mossarne utom af egaren af Sjögäras.
- 2°. Från Bjurums rågång upp till Hungsma-
kens rågångsknå mot Sjögäras gräves kanalen
gemensamt till $\frac{1}{3}$ af Sjögäras egare och återsto-
den af öfrige delegare. - Sjögäras tillsläpper mark
utan ersättning.
- 3°. Från nämnde rågångsknå upp genom mossen
till dess öfre ända gräves kanalen i rågången
mellan Sjögäras och öfrige delegare och betalas af
hvardera parten till hälften midt för sin ega.

- 4^e Kanalen gräves till 8 fots bredd i dagen, 3 fots bottenbredd och 6 fots djup, såvidt det kan uppnås. Skulle här uppgifna dimensioner framdeles befinnas otillräckliga, skall kanalen ökas till 10 fots bredd och betalas på ofvan angifna grunder, så snart endera parten det yrkar.
- 5^e Kanalen skall ständigt hållas öppen till hela dess längd, t.o.m. Bjurums egor och bekostas efter samma grunder som gräfningen.
- 6^e Skulle fast mark hindra kanalens framdragande i räkningen, skall den grävas på sidan, der tillräckligt djup kan nås.
- 7^e Ersättningen till egaren af St. Bjurum samt kostnaden för gräfning och underhåll af kanalen genom Sjögrens egor bekostas af dem, som der till skola bidra, i förhållande till hvars och ens egande areal i mossen.
- 8^e Kanalens uppgräfning bör påbörjas så snart sig göra låter, och bör vara färdig till 3 fots djup senast den 1 November 1886 samt till sina fulla dimensioner ett år derefter. - Föreningen utser inom sig Herr Sakon A. Skerback på Sjögrens att övervaka och leda arbetet, hvilket han åtager sig utan ersättning, - och eger han utaf Föreningens medlemmar upplåta medel för kostnaderna och verkställa utbetalningarna. Som biträde utses Anders Pettersson.
- 9^e Skulle föreningen nödgas reparera eller ombygga landsvägsbron vid Andersstockarne, skall detta bekostas af hela Föreningen efter samma grund som gräfningen genom Sjögrens egor.
- 10^e I händelse någon af delegarne i mossen vägrar

att ingå i Föreningen, skall arbetet ändå verk-
ställas.

11° Tvister, som möjligen uppstå emellan Förenin-
gens medlemmar, afgöras på så sätt, att hvardera
parten utser en god man och dessa två kalla en
hedje, hvarefter desse med enkel röstfloralitet
besluta, och skall desses beslut gälla såsom lag.

12° Att efter arbetets fullbordan afsyna det samma
utser Föreningen Herr Paton A. Skerbäck och
Anders Pettersson i Petången. Kostnaderna för-
delas sålunda, att Kungsmärket betalar för
Tretio tunnland, Gafet för Femtio, Ryd för
Femtio, Kroseryd för Tretio, Petången för Tretio
och Öbytorp för Fio, tillsammans tvåhundra
he, såvida hvars och ens andel belöper sig der-
kelt, ejist för verkliga arealen.

Sålunda förkommet

Klewa, Petången den 23 Juli 1885.

För Sjögrens egendom

A. Skerbäck

För Kungsmärket

Swante Sjögård och Anders Johansson
m. h. ä. p.

För Kroseryd:

Jannu Johansson. L. Gustaf Jonson m. h. ä. p.

Andreas Andersson gen. son.

För Petången:

Anders Pettersson

Josef Herman Persson

M. J. Pettersson.

För Öbytorp

Carl Jonsson

Kungsgafet

Petter Svensson.

För Ryd

Thure Lundahl. Fr. Lundahl.

Berättas af

C. J. Lundahl.

A. J. Westerling

Förening.

Emellan undertecknade är följande öfverenskom-
melse häffad:

- 1^e Rågängs-diket emellan Sjögerås och Kungsmär-
ket skall - så vida anslag utan åkerbetalnings-
skyldighet vander till företaget beviljadt till en
hädjidel af verkliga kostnaden - af nämde egen-
domars egare upptagas enligt en af landbruksin-
genjören L. Rosen uppgjord plan.
- 2^e I kostnaderna för arbetets utförande deltaga
rägrannarne till hälften hvardera och emellan
delegarne i Kungsmärket delas kostnaden sålun-
da, att Anders Johansson deltagar med $\frac{3}{4}$ och
Svante Fröjd med $\frac{1}{4}$ af Kungsmärkets kostnads-
bidrag; skotande statsanslaget emellan jordegarne
fördelas i enlighet med deras bidrag till kostna-
derna.
- 3^e För att hindra Råjön att söka sig nytt aflopp
genom det nu omtalade rågångs-diket, skola
minst fyrtio meter lemnas odikade i närheten
af nämde sjö.

Sjögerås den 17 Okt. 1889.

För Sjögerås Egendom
C. Hastengren
Förvaltare

för Kungsmärket.
Anders Johansson
Svante Fröjd

Bevittnas af:
Ludvig Rosen
Marjestad

August Larsson
Råken, Bjurum

Afskrifternas likhet med originalen, intygar
Ludvig Rosen.

1373/92

ÖSTRA

VÄG OCH VATTENBYGGNADS

DISTRIKTET.

Godkänd 18²¹/₁₁92

Bevis

om verkställd afgräning å arbetet för afdikning af frostförande mofsmark, hörande till hemmanen Sjögerväs och Klugornäsket i Tjellebo socken, Västke härad och Skaraborgs län.

Planen af Klugf. Klajt fastställd den 14 November 1890.

Bemätlad understöd från 1890 års frostfond för att i form af anslag utgå med 1000 kronor.

Kontrakt om arbetets utförande å Klugf. Klajt och Klugaus vägar utlagd den 10 Juni 1891.

Euligt Kontraktet fastställd termin för arbetets fullbordande den 1 September 1893.

Beräknad kostnad enf. den fastställda arbetsplanen tillhörande kostnadsförslag kronor 3130.

Verklig kostnad euligt mig förenigat entreprenadkontrakt kronor 3130.

Vid af undertecknad den 26 September verkställd berigtning af ovan skrifva arbete har delsamman befunnits utförd i öfverensstämmelse med gillad arbetsplan och kan arbetet i sin helhet sålunda till godkännande förordas.

Anmärkan om arbetets godkännande göres hos Klugf. Väg och Vattenbyggnadsstyrelsen och därmed fogas detta bevis, äfvensom utdrag af entreprenadkontraktet, utvisande arbetets verkliga kostnad. Linköping den 21 Oktober 1892.

Gustaf Horsing

Karta — 0.50

Läsen — 1.50.

5 ma krt 2.00.

Protokoll, hållet i Wilske härads
Kronolänsmanskonto den 7 April
1891.

S. D. Sedan Kongl. Majt. genom nädigt bref af den
14 November 1890 täckts från samma års fond för bortlägg-
ning af vattensjuka, frostspädande marker anvisa till af-
dikning af frostförände mossmark, tillhörande hemmanen
Sjögerås och Kungsmärket i Klefva socken af Wilske härad,
ett anslag af 1000 Kronor, samt undertecknad, Kronolänsmän
i orten, af egarne till nämde hemman anmodats att medelst
entreprenadauktion utbjuda ifrågavarande afdikningsarbete,
hade om detta arbete utfärdats en så lydande

Kungörelse.

Tisdagen den 7 näste April Kl. 11 fm. kommer genom
offentlig auktion, som förväntas i mitt kontor, att åt den minsta
bjudande upplätas verkställigheten af afdikningsarbete i
frostförände mossmarker, tillhörige hemmanen Sjögerås och
Kungsmärket i W. Klefva socken, skolande den eller de,
som stanna för lägsta anbudet, genast till mig aflemna
godkänd borgen för arbetets ordentliga fullgörande, och öföge
villkoren tillkännagifvas före utropet. I öföigt lemnas före
auktionen upplysningar om arbetet m.m. af förvaltaren i
Sjögerås egendom. Falköping, i kronolänsmanskonto, den 25 Mars 1891.

Enligt uppdrag
Axel Sjöberg.

Uppläsen i Klefva kyrka söndagen den 29 Mars 1891, betygat
J. Holmgren, p. b.;

Efter det tiden för auktionens hållande nu ingått till-
kännagafs för tillstädsekomna spekulanter följande för
arbetets utförande bestämda villkor:

Att berömda afdikning skall utföras efter fastställda, nu
företedda arbetsplanen jemte profilutning, samt börjas före
utgången af nästa Maj månad;

Allt arbetet skall vara för vederbörlig afsynning och godkännande ordentligen fullbordadt den 1 September 1892;

Allt entreprenören, mot godkänd bögen, eger att af entreprenadsumma uppbära: den 1 Juni detta år 500 Kronor, den 1 derpåföljande Oktober 1000 Kronor, den 1 Juni 1892 500 Kronor samt resten den 1 September samma år eller så arbetet blifvit ordentligen fullbordadt samt vederbörligen godkändt. Sedan dessa villkor blifvit för tillstädeskomma spekulanter tydeligen kungjorde, utropades arbetet för 5000 Kr. hvilken summa genom åtskillige bud och underbud så småningom nedgick till af Förvaltaren å Sjögerväs egendom Herr C. F. Kastengren lägst bjudna 3130 Kronor, som, då vidare bud ej afhöordes, på öfligt sätt fästades.

Vidare förekom ej

Som afvan
Axel Sjoberg.

Vidimeras:

S. Belander,

G. Jacobson.

Protokoll hållet i Wälske härads Skons
länsmanskontor den 7 April 1891.

L. L. Swanberg. Bäst genom nästb. bref af den 14 Mars 1891
läst från gammal års fond för tilläggning af watten-
sjöar, frostfria marken anvisar till afstyckning af frostfria
mossmark, tillhörig hemmanen Sjögrens och Runjemästar i Klefs
socken af Wälske härads, en areal af 1000 Rhenn, samt underlåter
Skons länsmän i orten, af egare till nämnda hemman anmodats
ad medelst entreprenörsauktioner utbjuda ifrågakommande afstycknings-
bete, hade om detta arbetet utfördes en så lydande

Kungörelse.

Tisdagen den 7 nästb. April kl. 11 f.m. kommer genom offentlig
auktion, som förordas af min Kontor, att det den minskande
uppläses verkställigheten af afstyckningsarbetet i frostfria moss-
marken, tillhörig hemmanen Sjögrens och Runjemästar i Kl.
Klefs socken; Skolande den u. u. de, som stanna för lagade arbu-
det, genast till mig aflemna godkänd bögen för arbetets ordent-
liga fullgörande, och öfriga viktiga tillkännagifves för utrop.
I öfrigt lemnas för auktionens uppläsningar om arbetet m. m. af
förvärdaren af Sjögrens egendom. Därför, i Skons länsmanskon-
tor, den 25 Mars 1891. Enligt uppdrag

Hel Sjölberg.

Uppläsen i Klefs kyrka söndagen den 29 Mars 1891, utgör
J. Holmgren, jr. l.;
Efter det här för auktionens hållande nu ingår, tillkännagifves för
tillfärdeskomme spekulanter följande för arbetets utförande bestämde
viken:

Att kända afstyckning skall utföras efter fastställt, nu föreliggande
arketsplaner jemte profilritning samt bögen för utgången af
nästa Maj månad;

Att arbetet skall vara för vederbörlig afstyckning och godkännande

ordeligen funderast den 1 September 1892;

At Entreprenören, mot godkänd borgen, eger en af entreprenadsum-
man upphärd: den 1 Juni 1891 500 Kronor, den 1 Sep-
tember 1891 1000 Kronor, den 1 Juni 1892 500 Kronor samt
rester den 1 September sammanlagt eller i arbetet beläp det or-
deligen funderast samt vederbörligen godkändt. -

Sedan dess vilken beläp det för hufvudsakliga spekulanter huf-
deligen kungörde, utropades arbetet för 5000 Kronor, hvilken
summa genom afskedige bad och underbad för menin-
gen redigade till af Förvaltaren a Högskolan genom Herr
C. F. Rastengren lagst bjudne 3150 Kronor, som, i vi-
dare bad ej afhömdes, på öfligt sätt faststades. -
Vidare förkom ej.

Som ofvan.

Sten Sjöberg.

På begäran af egarna till hemmanen Sjögrens och
Kongsmäcket i h. Klefs församling af Utsjöns härad, hvilka egen-
domar genom Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 14 November
1890, i och för utörkning af frostsprånade mossmark, tillhörig
nämnda hemman, från samma års fond för torrläggning af
vassensjuk, frostsprånade mossmark, tilldelats en anslag af
1000 Rmb, får jag, efter derom denna dag gjord beakt i stäm-
man till bevis meddel, att af utörkningsföretaget ifråga aflopps-
röret i gränsen emellan Sjögrens och Kongsmäcket under
den 10, klifvit till hela sin längd med 2,38 meters dagbredd upp-
taget. Sjögrens den 25 Maj 1891.

H. Sjöberg
Kredningsman i stämman

Löfva en krona.

ritningar för arbetet och bestyckta afskrifter af den till hö-
rande godkända betänkanden och kostnadsförslag, är af-
ven meddela uppgift i den person, åt hvilken ledningen
af arbetets utförande uppdragits.

§5.

Att, om verkliga kostnaden för arbetets utförande be-
finnes understiga den beräknade, af vederbovande myn-
dighet granskade och godkända kostnaden, De tusen
Ett hundra Trettio (3.130) kronor skall det beviljade an-
slaget minskas med så stor del af den ifrågavarande
besparingen, som det beviljade anslaget utgjort af den
beräknade kostnadssumman; och skola räkenskaper-
na, derest arbetet ej för entreprenad verkställles, afoss
föras på sådant sätt, att den verkliga kostnaden
för företaget må kunna säkert uppskattas.

§6.

Att, derest någon afrikelsen från den fastställda pla-
nen, skall, hafva, innan sista delen af statsbidra-
get lyftas, till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen
aflemnat fullständiga ritningar, utvisande den för-
ändring som vidtagits.

§7.

Att godtgöra alla kostnader utan undantag, af
hvad namn de vara må, som i följd af detta an-
slag föranledas för Kongl. Statskontoret.

§8.

Att för fullgörandet af detta kontrakt äfvensom
för lyftade statsmedlens återbäring, i fall mot kon-
traktet bryts, ställa sådan säkerhet, som af Kongl.
Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkännes.

Till yttermera visso äro häraf två lika lydande exem-
plar upprättade, som skedd i Sjögerås den 13 April 1891.

Swante Fröjel Anders Johansson

H. Lundberg

Att Swante Fröjel, Anders Johansson och H. Lundberg i begges

vär närvaro egenhändigt undertecknat förestående
kontrakt, intyga. Högeris som oöfvan.

C. Trachengren
Förvaltare

A. Wiggqvist
Bokförläggare

Med stöd af Kongl. Prefekt den 14 November
1890 antages Kongl. Väg- och Bottenbyggnadssty-
relsen, i Kongl. Majts och Kronans vägnar, detta
Kontrakt. Stockholm den 10 Juni 1891.

Intyget

P. H. Edenblad

Intyget